

Wojewoda Zachodniopomorski

Znak: WZPS-1.862.1.2025.AS
Szczecin, 19 lutego 2025 r.

Uwagi i wnioski pokontrolne

Na podstawie art. 113 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024 r., poz. 475 ze zm.) przekazuję niniejsze wnioski z kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 10 ust. 1 cyt. ustawy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koszalinie, ul. Raławicka 13, zwanym w dalszej części niniejszych wniosków „jednostką kontrolowaną”.

Kontrola została przeprowadzona w dniach 30-31 stycznia 2025 r., na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 02 stycznia 2025 r., Nr 1/2025 przez zespół złożony z pracowników Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w składzie: Adrianna Studzińska – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego) oraz Agnieszka Brzuszczak – starszy inspektor wojewódzki. Kontrolujący przed przystąpieniem do czynności kontrolnych złożyli oświadczenie o braku okoliczności, które uzasadniałyby wyłączenie ich z udziału w przedmiotowej kontroli. Niniejsza kontrola została odnotowana w książce kontroli pod pozycją Nr 3.

Przedmiot i zakres kontroli

1. Wpływ obowiązujących przepisów prawa w zakresie rejestracji cudzoziemców jako osoby bezrobotne.
2. Prawdopodobieństwo wydatkowania środków Funduszu Pracy na szkolenie kadr Urzędu Pracy w Koszalinie. Zgodność wybieranych kierunków szkoleń z potrzebami merytorycznymi ich uczestników.
3. Prawdopodobieństwo zawiadamiania wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemcy o zarejestrowaniu osoby, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha ustawy o promocji zatrudnienia, jako bezrobotnej.

Okres objęty kontrolą: od 01 stycznia 2024 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

Ustalenia z przeprowadzonych czynności kontrolnych

1. Wpływ obowiązujących przepisów prawa w zakresie rejestracji cudzoziemców jako osoby bezrobotne.

Zakres podmiotowy, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2–5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wskazuje określone kategorie cudzoziemców, co do których przepisy ustawy mają zastosowanie. Przepisy ustawy o promocji zatrudnienia znajdują zatem zastosowanie m.in. do cudzoziemców zamierzających wykonywać lub wykonujących pracę na terytorium RP, którzy są m.in.:

- obywatelami państw członkowskich UE
- obywatelami państw EOG nienależących do UE
- obywatelami państw niebędących stronami umowy o EOG, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi
- posiadającymi w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały
- posiadającymi w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- posiadającymi w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, itp.

Z analizy dokumentacji przedłożonej przez PUP w Koszalinie, w okresie kontrolowanym do rejestracji zgłosili się cudzoziemcy z następującym statusem prawno-pobytowym:

I. Zamierzający wykonywać lub wykonujący pracę na terytorium RP, którzy są:

- obywatelami państw członkowskich UE (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a);
- obywatelami państw EOG nienależących do UE (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. b);
- obywatelami państw niebędących stronami umowy o EOG, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. c);
- obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit.ca).

Jak wynika z danych przedłożonych przez Jednostkę Kontrolowaną, w roku 2024 r. w ewidencji o takim statusie prawno-pobytowym figurowało 10 osób; w powyższym zakresie dokonano analizy rejestracji cudzoziemców o następujących numerach ewidencyjnych:

*(270122/00003); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 02.02.2022, nr 888/01/22 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 27.01.2022 r., bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec jest obywatelem państwa członkowskiego UE (ob.Rumunii).

*(250723/00001); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 11.12.2024, nr 430/12/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 11.12.2024 r., bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec jest obywatelem państwa członkowskiego UE (ob.Rumunii).

*(291220/00003); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 25.01.2022, nr 774/01/22 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 27.01.2022 r., z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od 24.01.2022 r. do 10.10.2022 r.; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec jest obywatelem państwa członkowskiego UE (ob.Francji).

II. Cudzoziemcy posiadający w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. e).

Zasady udzielania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt stały zawarto w dziale VI, rozdziale I ustawy o cudzoziemcach – art. 195 ust. 1. Ustawodawca wskazał w tej merytorycznej ustawie, że zezwolenia na pobyt stały udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli m.in.:

- jest dzieckiem cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE pozostającym pod jego władzą rodzicielską;

- *jest urodzonym po udzieleniu temu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE

- *jest urodzonym w okresie ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego temu cudzoziemcowi lub w okresie pobytu tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany albo w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej

- jest osobą o polskim pochodzeniu i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe

- pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem polskim i pozostawał w tym związku małżeńskim przez co najmniej 3 lata przed dniem, w którym złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały, i bezpośrednio przed złożeniem tego wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 2 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z tym obywatelem polskim lub w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, itp.

W powyższym zakresie dokonano analizy rejestracji cudzoziemców o następujących numerach ewidencyjnych:

*(200723/00005); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 05.01.2024 r. nr 224/01/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 05.12.2023 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana przez Wojewodę Zachodniopomorskiego decyzja administracyjna o udzieleniu ww. osobie zezwolenia na pobyt stały

*(020924/00001); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 02.09.2024 r. nr 22/09/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 02.09.2024 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana przez Wojewodę

Zachodniopomorskiego decyzja administracyjna o udzieleniu ww. osobie zezwolenia na pobyt stały

*(090125/00004); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 09.01.2025 r. nr 237/01/25 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 09.01.2025 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana przez Wojewodę Zachodniopomorskiego decyzja administracyjna o udzieleniu ww. osobie zezwolenia na pobyt stały.

III. Cudzoziemcy posiadający w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. f)

Kolejną grupą cudzoziemców, do których stosuje się przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, są cudzoziemcy zamierzający wykonywać lub wykonujący pracę na terytorium RP, posiadający w Polsce zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Zasady dotyczące udzielania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE zostały wskazane w rozdziale II, działu VI ustawy o cudzoziemcach. Zgodnie m.in. z treścią art. 211 ust. 1 tejże ustawy zezwolenie takie udzielane jest cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli przebywa na terytorium RP legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku i spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu oraz posiada ubezpieczenie zdrowotne lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium RP.

Regulacja prawna odnosząca się do zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE została ukształtowana na poziomie struktur UE – przepisy regulujące tę materię stanowią transpozycję dyrektywy Rady 2003/109/WE24. Obywatele państw trzecich, którzy uzyskali w RP zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, stanowią kolejną grupę cudzoziemców w szczególnie uprzywilejowanej sytuacji. Korzystają oni z równego traktowania z obywatelami polskimi w zakresie m.in. prawa do edukacji i kształcenia zawodowego, pomocy społecznej, przywilejów socjalnych, jak również dostępu do polskiego rynku pracy.

W rejestrze PUP Koszalin w roku 2024 r. zarejestrowanych było 16 osób bezrobotnych, posiadających w RP zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego.

W powyższym zakresie dokonano analizy ww. osób o następujących numerach ewidencyjnych:

*(080116/00004); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 15.12.2023, nr 192/12/23 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 13.11.2023 r., z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 11.02.2024 r. orzeczonego decyzją Starosty z dnia 29.02.2024 r., nr 1273/02/24; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana przez Wojewodę Zachodniopomorskiego karta pobytu – zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

*(090924/00002); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 10.09.2024, nr 413/09/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 09.09.2024 r., z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 09.09.2024 r.; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana przez Wojewodę Zachodniopomorskiego karta pobytu – zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

*(200623/00004); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 20.06.2023, nr 715/06/23 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 20.06.2023 r., z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 18.09.2023 r. orzeczonego decyzją Starosty z dnia 25.09.2023 r., nr 1139/09/23; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana przez Wojewodę Zachodniopomorskiego decyzja administracyjna o udzieleniu ww. osobie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE

*(120724/00003); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 12.07.2024, nr 538/07/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 12.07.2024 r., bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych.; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana przez Wojewodę Zachodniopomorskiego karta pobytu – zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje także, że na zasadach określonych w ustawie zasiłki i inne świadczenia z tytułu bezrobocia przysługują osobom, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 2 lit. a-g, i, j, l oraz pkt 3 i 4 i 4a.

W toku kontroli ustalono, że z dwoma osobami - cudzoziemcami posiadającymi zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego - zawarto umowy cywilnoprawne na podjęcie przez nich działalności gospodarczej.

I w tym zakresie, dla osoby bezrobotnej:

* (nr ewidencyjny 120724/00003) Starosta Koszaliński wydał w dniu 03.12.2024 r. decyzję administracyjną o utracie statusu z dniem 28.11.2024 r. z powodu otrzymania środków na podjęcie działalności gospodarczej; w aktach administracyjnych PUP Koszalin znajduje się także umowa cywilnoprawna regulująca powyższą kwestię
*(nr ewidencyjny 210223/00001) Starosta Koszaliński wydał w dniu 17.05.2024 r. decyzję administracyjną o utracie statusu osoby bezrobotnej z dniem 16.05.2024 r. z powodu otrzymania środków na podjęcie działalności gospodarczej; w aktach administracyjnych PUP Koszalin znajduje się umowa cywilnoprawna regulująca powyższą kwestię.

IV. Cudzoziemcy posiadający w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy i pracę zgodnie z art. 114 ust. 1, 1a lub wizę w celu wykonywania pracy (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha).

Przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy objęci są również cudzoziemcy zamierzający wykonywać lub wykonujący pracę na terytorium RP,

posiadający w Polsce zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1 albo art. 126 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach. Ponadto unormowania ustawy o promocji mają także zastosowanie do cudzoziemców posiadających wizę wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium RP (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha).

W treści art. 114 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach ustawodawca wskazał, że udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę uzależnione jest od celu pobytu cudzoziemca na terytorium RP, którym jest wykonywanie pracy oraz spełnienia łącznie pewnych warunków, np.: posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, źródła stabilnego i regularnego dochodu.

Artykuł 126 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach normuje także udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w sytuacji, gdy wykonywanie pracy na terytorium RP polega na pełnieniu przez cudzoziemca funkcji w zarządzie osoby prawnej podlegającej wpisowi do rejestru przedsiębiorców, której udziałów lub akcji cudzoziemiec nie posiada.

Jak wynika z danych przedłożonych przez Jednostkę Kontrolowaną, w roku 2024 r. o rejestrację w charakterze osoby bezrobotnej ubiegało się 9. cudzoziemców posiadających w RP zezwolenie na pobyt czasowy i pracę.

W powyższym zakresie dokonano analizy ww. osób o następujących numerach ewidencyjnych:

*(110009/160125); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 16.01.2025, nr 511/01/25 orzekając o odmowie uznania ww. za osobę bezrobotną z dniem 16.01.2025 r. z uwagi na niespełnienie warunku do przyznania tego statusu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę do dnia 04.10.2025 r. na mocy art. 114 ust. 1 i ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

*(109984/00005); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 18.11.2024, nr 518/11/24 orzekając o odmowie uznania ww. za osobę bezrobotną z dniem 31.10.2024 r. z uwagi na niespełnienie warunku do przyznania tego statusu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę do dnia 13.3.2025 r. na mocy art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

*(109579/220323); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 24.09.2024, nr 1073/09/24 orzekając o odmowie uznania ww. za osobę bezrobotną z dniem 24.09.2024 r. z uwagi na niespełnienie warunku do przyznania tego statusu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę do dnia 28.07.2024 r. na mocy art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

*(109877/00002); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 13.01.2025, nr 354/01/25 orzekając o odmowie uznania ww. za osobę bezrobotną z dniem 19.12.2024 r. z uwagi na niespełnienie warunku do

przyznania tego statusu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę do dnia 28.07.2024 r. na mocy art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

- V. Cudzoziemcy posiadający w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w: art. 144, art. 151 ust. 1, art. 151b ust. 1, art. 159 ust. 1, art. 160, art. 161, art. 161b ust. 1, art. 176, art. 186 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 i 7 lub art. 187 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. h).

Brzmienie art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. h ustawy o promocji zatrudnienia wskazuje na włączenie do zakresu podmiotowego tego aktu cudzoziemców zamierzających wykonywać lub wykonujących pracę na terytorium RP, posiadających w Polsce zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144, art. 151 ust. 1, art. 151b ust. 1, art. 159 ust. 1, art. 160, art. 161, art. 161b ust. 1, art. 176, art. 186 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 i 7 lub art. 187 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub posiadających wizę krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją "student", lub wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac.

I tak, przepisy te normują między innymi udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, w celu połączenia się z rodziną, jeżeli spełnia on łącznie wskazane w tym danym przepisie przesłanki. Unormowano także możliwość udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy określonym kategoriom cudzoziemców, m.in. ze względu na zależność finansową, pozostawanie w gospodarstwie domowym, w kraju, z którego przybył cudzoziemiec, lub poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki ze strony tego obywatela.

Ustawa o cudzoziemcach przewiduje także możliwość uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy w sytuacji pozostawania z określonym cudzoziemcem w uznawanym przez prawo RP związku małżeńskim lub posiadania statusu pełnoletniego dziecka cudzoziemca zamieszkującego na terytorium RP. Wśród tych przesłanek należy także wymienić sytuacje, gdzie ustawodawca wymienia przesłanki udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy także dla ofiar handlu ludźmi, itp.

Z powyższym statusem pobytowym w roku 2024 r. do PUP Koszalin zgłosiły się łącznie 3 osoby; w tym zakresie dokonano analizy akt administracyjnych cudzoziemca o następującym numerze ewidencyjnym:

*(190924/00002); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 24.09.2024, nr 1099/09/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 20.09.2024 r. wraz z prawem do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy do dnia 17.4.2026 r. na mocy art. 186 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

VI. Cudzoziemcy posiadający w RP zezwolenie na pobyt tolerowany lub pobyt ze względów humanitarnych (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. i).

Zasady udzielania cudzoziemcom zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany opisane zostały w dziale VIII, rozdziale 3 ustawy o cudzoziemcach.

Zgodnie bowiem z treścią art. 348 tejże ustawy cudzoziemcowi udziela się zgody na pobyt ze względów humanitarnych na terytorium RP, jeżeli zobowiązanie go do powrotu stanowiłoby zagrożenie jego prawa do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, mógłby on zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, mógłby być zmuszony do pracy, lub mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej, itp.

Przesłanki udzielania zgody na pobyt tolerowany na terytorium RP określono z kolei w art. 351 ustawy o cudzoziemcach i wymienia się w tym przepisie zbliżone przesłanki jak dla zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

W sferze zabezpieczenia społecznego oraz dostępu do świadczeń publicznych różnic tych dwóch grup nie jest zasadniczo dostrzegalna. Cudzoziemcy, którzy posiadają w RP zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany, mogą co do zasady korzystać ze świadczeń wypłacanych z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, są uprawnieni do określonych świadczeń pomocy społecznej, a także mogą korzystać z pomocy dla osób bezrobotnych.

W rejestrze PUP Koszalin w roku 2024 r. o rejestrację w charakterze osób bezrobotnych ubiegało się dwóch cudzoziemców, którzy w Rzeczypospolitej Polskiej posiadają zgodę na pobyt ze względów humanitarnych.

W powyższym zakresie dokonano analizy rejestracji w PUP cudzoziemca o następującym numerze ewidencyjnym:

*(160724/00004); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 16.07.2024, nr 681/07/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 16.07.2024 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja Komendanta Placówki Straży Granicznej o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych na mocy art. 384 pkt 2, art. 355 ust. 1 oraz art. 356 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

VII. Cudzoziemcy korzystający w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej (art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. j).

Kolejną kategorią cudzoziemców, do których mają zastosowanie przepisy ustawy o promocji zatrudnienia, są cudzoziemcy zamierzający wykonywać lub wykonujący pracę na terytorium RP, korzystający w Polsce z ochrony czasowej. Udzielanie cudzoziemcom ochrony czasowej określa natomiast akt prawny, tj. ustawa o udzielaniu

cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 106 ust. 1 tej ustawy, cudzoziemcom masowo przybywającym do RP, którzy opuścili swój kraj pochodzenia lub określony obszar geograficzny z powodu obcej inwazji, wojny, wojny domowej, konfliktów etnicznych lub rażących naruszeń praw człowieka, można udzielić ochrony czasowej na terytorium Polski bez względu na to, czy ich przybycie miało charakter spontaniczny, czy też było wynikiem pomocy udzielonej im przez RP lub społeczność międzynarodową.

W tym zakresie dokonano analizy akt administracyjnych cudzoziemca o następującym numerze ewidencyjnym:

*(280322/00009); dla ww. osoby Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 04.09.2024 nr 184/09/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 26.08.2024 r. oraz z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 26.08.2024 r.; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec do rejestracji przedstawił wydane przez Komendanta Placówki Straży Granicznej w Kołobrzegu potwierdzenie wjazdu na terytorium RP ze szczególnych względów udzielonym na podstawie art. 32 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

VIII. Cudzoziemcy- członkowie rodzin obywateli polskich (art. 1 ust. 3 pkt 4)

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ma także zastosowanie do cudzoziemców - członków rodzin obywateli polskich, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo po złożeniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej posiadali zezwolenie na pobyt czasowy.

Jak wynika z danych przedłożonych przez Jednostkę Kontrolowaną, w roku 2024 r. o rejestrację w charakterze osoby bezrobotnej o tym statusie ubiegało się 8. cudzoziemców.

W powyższym zakresie dokonano analizy ww. osób o następujących numerach ewidencyjnych:

*(050724/00005); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 09.07.2024, nr 353/07/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 05.07.2024 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja Wojewody Zachodniopomorskiego o udzieleniu zgody na pobyt czasowy na mocy art. 158 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

*(311024/00006); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 31.10.2024, nr 1419/10/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 31.10.2024 r., z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od 31.10.2024 r. do 30.10.2025 r.; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja Wojewody Zachodniopomorskiego o udzieleniu zgody na pobyt czasowy na mocy art. 158 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

*(190824/00001); dla ww. osoby bezrobotnej Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 03.09.2024, nr 116/09/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 19.08.2024 r., z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od 19.08.2024 r. do 14.02.2025 r.; jak wynika z akt administracyjnych dla ww. cudzoziemca została wydana decyzja Wojewody Zachodniopomorskiego o udzieleniu zgody na pobyt czasowy na mocy art. 158 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

IX. Cudzoziemców, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W rejestrze PUP Koszalin w roku 2024 r. o rejestrację w charakterze osób bezrobotnych o powyższym statusie ubiegało się 119 cudzoziemców, którzy w Rzeczypospolitej Polskiej posiadają zgodę na pobyt na mocy ww. specustawy.

W powyższym zakresie dokonano analizy rejestracji w PUP cudzoziemców o następujących numerach ewidencyjnych:

*(311224/00002); dla ww. osoby Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 27.01.2025 nr 937/01/25 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 31.12.2024 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec do rejestracji przedstawił powiadomienie o nadaniu numeru PESEL ze statusem UKR oraz paszport ukraiński

*(041224/00004); dla ww. osoby Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 04.12.2024 nr 179/12/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 04.12.2024 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec do rejestracji przedstawił powiadomienie o nadaniu numeru PESEL ze statusem UKR oraz paszport ukraiński

*(040324/00002); dla ww. osoby Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 02.04.2024 nr 114/04/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego

z dniem 04.03.2024 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec do rejestracji przedstawił powiadomienie o nadaniu numeru PESEL ze statusem UKR oraz paszport ukraiński

*(290524/00003); dla ww. osoby Starosta Koszaliński wydał decyzję administracyjną z dnia 29.05.2024 nr 1138/05/24 orzekając o uznaniu ww. osoby za bezrobotnego z dniem 29.05.2024 r. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych; jak wynika z akt administracyjnych ww. cudzoziemiec do rejestracji przedstawił powiadomienie o nadaniu numeru PESEL ze statusem UKR oraz ukraiński dokument tożsamości.

W powyższym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

2. Prawidłowość wydatkowania środków Funduszu Pracy na szkolenie kadr Urzędu Pracy w Koszalinie. Zgodność wybieranych kierunków szkoleń z potrzebami merytorycznymi ich uczestników.

Zasady i warunki podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników Urzędu Pracy w Koszalinie określa Regulamin podnoszenia kwalifikacji zawodowych stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 05 z dnia 8 maja 2023 r. Dyrektora PUP w Koszalinie.

Zgodnie z ww. Regulaminem, kierowanie pracowników na szkolenia odbywa się w oparciu o roczny plan szkoleń. Kierownicy i pracownicy Urzędu analizują napływające oferty firm szkoleniowych biorąc pod uwagę złożone zapotrzebowania szkoleniowe na dany rok kalendarzowy. Finansowanie zadań wynikających z Regulaminu odbywa się ze środków Funduszu Pracy oraz budżetu Urzędu. Dodatkowo w 2024 r. Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie przystąpił do realizacji, wraz z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie, projektu Zachodniopomorska Akademia PSZ, który ma na celu wsparcie pracowników PUP w Koszalinie w zakresie rozwoju ich kwalifikacji i kompetencji poprzez szkolenia indywidualne, grupowe, studia podyplomowe oraz spotkania pracowników PSZ.

W analizowanym okresie pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie uczestniczyli w szkoleniach z zakresu:

- 1) szkolenia finansowane ze środków Funduszu Pracy: doradztwo zawodowe, obsługa klienta w tym cudzoziemców, KFS, współpraca pomiędzy PUP a różnymi jednostkami np. ZUS, aktualizacja przepisów prawa, systemy informatyczne używane w Urzędzie, pomoc de mini mis oraz instrumenty rynku pracy, cyberbezpieczeństwo, zamknięcie ksiąg FP, windykcja oraz szkolenia z zakresu stresu i wypalenia zawodowego;
- 2) szkolenia finansowane ze środków Budżetu: pierwsza pomoc przedmedyczna, zamówienia publiczne, kadry, obsługa kancelarii Urzędu, archiwum;
- 3) szkolenia dofinansowane z WUP: kurs językowy, studia podyplomowe z zakresu doradztwa zawodowego oraz BHP, szkolenie FP w PUP.

Instytucje szkoleniowe wybierane były przez kierowników poszczególnych działów, którzy uwzględniając potrzeby szkoleniowe swoich pracowników analizowali oferty różnych firm oferujących szkolenia w danym zakresie. Ważnym aspektem przy wyborze instytucji było doświadczenie zarówno firmy szkoleniowej jak i wykładowcy.

Przykłady instytucji szkoleniowych, z których usług korzystał Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie stanowi załącznik Nr 1 do ww. uwag pokontrolnych.

W 2024 roku finansowanie kosztów instytucji szkoleniowych z tytułu przeprowadzonych szkoleń przedstawiało się następująco:

- Fundusz Pracy: 68.130,00 zł
- Budżet: 5.759,00 zł
- Akademia PSZ* : 12.000,00 zł
- Dofinansowanie EFS: 28.794,80 zł

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Prawidłowość zawiadamiania wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu osoby, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha ustawy o promocji zatrudnienia, jako bezrobotnej.

W toku kontroli, na badanej próbie dokumentów sprawdzono prawidłowość zawiadamiania wojewody o zarejestrowaniu cudzoziemców, jako osób bezrobotnych.

*osobie bezrobotnej (nr ewidencyjny 040724/00002) Starosta Koszaliński wydał decyzję orzekającą o uznaniu za osobę bezrobotną, następnie zawiadomieniem z dnia 17.07.2024 r. poinformował wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu go jako osoby bezrobotnej

*osobie bezrobotnej (nr ewidencyjny 030624/00003) Starosta Koszaliński wydał decyzję orzekającą o uznaniu za osobę bezrobotną, następnie zawiadomieniem z dnia 19.06.2024 r. poinformował wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu go jako osoby bezrobotnej

*osobie bezrobotnej (nr ewidencyjny 201224/00002) Starosta Koszaliński wydał decyzję orzekającą o uznaniu za osobę bezrobotną, następnie zawiadomieniem z dnia 15.01.2025 r. poinformował wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu go jako osoby bezrobotnej

*osobie bezrobotnej (nr ewidencyjny 190124/00007) Starosta Koszaliński wydał decyzję orzekającą o uznaniu za osobę bezrobotną, następnie zawiadomieniem z dnia 23.01.2024 r. poinformował wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu go jako osoby bezrobotnej

*osobie bezrobotnej (nr ewidencyjny 201224/00002) Starosta Koszaliński wydał decyzję orzekającą o uznaniu za osobę bezrobotną, następnie zawiadomieniem z dnia 15.01.2025 r. poinformował wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu go jako osoby bezrobotnej;

*osobie bezrobotnej (nr ewidencyjny 160524/00003) Starosta Koszaliński wydał decyzję orzekającą o uznaniu za osobę bezrobotną, następnie zawiadomieniem z dnia 29.05.2024 r. poinformował wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu go jako osoby bezrobotnej;

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Przeprowadzone czynności kontrolne według zatwierdzonych w programie kontroli kryteriów pozwalają na ocenę kontrolowanych zadań na poziomie – pozytywna¹.

Pouczenie:

Zgodnie z treścią art. 113 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Zarówno w przypadku uwzględnienia, jak i nieuwzględnienia zastrzeżeń zgłoszonych przez jednostkę, o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych należy powiadomić Wojewodę Zachodniopomorskiego, za pośrednictwem Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego dokumentu.

Zgodnie z treścią art. 115 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, kto nie realizuje zaleceń wojewody, o których mowa w art. 113 – podlega karze pieniężnej w wysokości 6000 zł. Zgodnie zaś z art. 115 ust. 2 ww. ustawy, kto nie stosuje standardów usług rynku pracy – podlega karze pieniężnej w wysokości do 10 000 zł.

Podpisano z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego

Paweł Wegner
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

właściwy podpis na oryginale

¹ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.